

Rendkívüli kiadás!

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételnek fel.

I. évfolyam. 14. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidkre egy hóra 1 kor. 50 fillér.; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debrecen, 1912

Szombat, június 8.

Barázdák

Debrecen, június 7.

Megfagy a vér az ereinkben és gondolkozni sem tudunk. Mintha nehéz téglával vágtak volna bennünket homlokokon. Csak most kezdünk felébredni a csodálkozásból. Mi lesz? Mi lesz? A magyar parlament szentségét gonosz kezek becselgették meg. Egész alkotmányos életünk alapköveiben rendült meg. Talán a rettenetességek, a szenvedések hosszú sora előt állunk. Ismét nagy bajban van a magyar. Most segítsen bennünket a magyarok Istene!

Bizony szükségünk van a segítségre, a Szentlélek bátorítására. Tüzes nyelveknek kellene leszállniok az égbe, hogy megihlessék mindnyájunk szívét. Katonákra lesz most szükség. Bátor, erőslelkű és erőkezű magyarokra. Emberek kelljenek a gátra. A kik nem ijednek meg a saját árnyékuktól. Nem esünk kétségbe. Bizalom és bátorításra van szükségünk, nem kétségbeesésre. Magyarok reméljünk, a mi bizó szívünk törhetetlen, erős ezen a világon.

Konduljanak meg a vészharangok szerte az országban. Mindenki kötelet vegyen a kezébe. Bugjon érceken, sivitóan, messzehangzóan a vészharang. Veszélyben a magyar! Népe te szabadságod akarják durva kezek a sárba tiprani. Népe, ha ven még Istened, ökölbe a marokká! Nézzünk szembe a magyar szabadság eltiprival!

Lássuk meg, hogy ki az erősebb? Többen vannak-e a gonoszok, mint a jók táborában? Legyen olyan minden ember mintha egyedül ő reá támaszkodnék ez a szegény, százsebből vérző ország. Harcoljon úgy minden ember, mint harcolni kell a népszabadságokért, az egyenlőségért, testvériségért. Legyen már egyszerű valóság is az a szép álom, amit olyan nagy-nagy lekesedéssel akartunk kivívni 48 nagy márciusában.

Rémuralom.

Debrecen, június 7.

Próbáljuk meg erőt venni magunkon, próbáljuk meg higgadtan gondolkozni. Legalább annyi nyugamattal erőszköljünk az idegeinkre, hogy logikusan gondolkozzunk.

Kritikéval illetni a kormányt az eljárását méltóan nem lehet. A jelzőkből kifogytunk. Örök idők óta azt hittük, hogy rossz nyelve van az embernek, jéhetetlen aljasságok fogalmát tudja szavakban kifejezni. Hát ez nem is igaz. Az ember nyelve nem olyan rossz, nem olyan aljas, hogy úgy szóljon Tisza Istvánról és Lukács Lászlóról, ahogy ezek az emberek megérdemlik...

Azt már tapasztaltuk, hogy irítottató felháborodás indul végig a lelkeken. A magyar városok és falvak utcai tanácskozó helyekké varázslódtak, vadidegen emberek rémes izgalommal szöjtik meg egymást: Halotta? Olvasta? Hehetef'en! Huszonnégy óra eláti milliók felkélben lobbant lángra a vad gyűlölet Tiszá, Lukács és pártjuk ellen. Ezek mertek tyesmit cselekedni? Hát ha ez is lehetséges, akkor van még a világon gázság, ami nem lehetséges?

Egészen bizonyos, hogy a milliók megdöbbenése egy-két huszonnégy óra belül tetekké fog sűrösödni. Budapest utcáit egész hadsereg tartja megszállva. Eggyre-másra ontják a pályaudvarok a vonaton érkező vidéki zászlóaljokat. Ma-ho-nap nem lesz katonaság, csendőrség a vidéken, — pedig az örült zsarnokura'omnak mihamar szükségéé lehet rá ott is! Bizony majd mozgósítani kell, véres, öldökölő pogárháborúra, mert Tisza Istvánnak végre sikerült megvalósítani a politikáját. Hát csak tessék. Alljon szuronyba az egész haderő, dördüljenek ágyuk, gépfegyverek: a véderőtörvény mégis rongy cafát, amelynek hatálya nincs.

Nincs az a fegyház, ahol oiy buzgón dolgoznának a fegyverek, — mint tegnapelőtt a mungók. Katonai perenndtartás: tizenöt perc! Honvédségi javaslat: tíz perc! Debreczeni egyetem: három perc! A szerzői jog becikkelyezése: fél perc. Ennél gyorsabban már alkotni igazán nem, csak megdögléni lehet.

sabban már alkotni igazán nem, csak megdögléni lehet.

Bohó mungók! Az immáron bekövetkezett parlamenti béke áldásait akarják fitogtatni azt, hogy miatt szuronyok és rendőrvölgyek száz-husz képviselőt köteleességüknek teljesítésében megakadályoznak, az alatt ok a fizikajáros mozi gyorsaságával fogadják el az ezermillióst terhet jelentő véderőjavaslatokat és egyebeket. Amilyen becseltem a gazember, olyan becseltemül gondolkozik. A mungók azt hiszik, hogy Debreczent lekényerezik. Tévedés. Debrecennek jussa van az egyetemhez és meg is fogja kapni — törvényesen. És ha Lukács vagy Tisza tapasztalni akarják, milyen Debreczen hátaja, próbálják meg utazzanak Debreczenbe — a la Kovács darabont-főispán.

Olyan a óva'ónak, olyan manlász-nak nézi ez a cudar banda a magyar népet, hogy az egy-két szociális vagy kulturális törvényjavaslatnak törvénytelen elfogadásával ki hagyja törölni a szemét? Mintha bizony nem tudná mindenki, hogy a függetlenségi és 48-as párt számtalanszor hangoztatta, hogy szívesen hagy keresztül menni, sőt meg is szavaz minden közhasznú javaslatot a véderőjavaslatokon kívül. Ezt tudja mindenki, csak az örültek és gazemberek nem akarnak tudomást venni róla. Hát csak dolgozzatok legények!

Bécsben is meg vannak döbbenve. Bármennyire óhajtották is a védeni óhajtották. Csak ellenségeink dörerőreformot, így, ebben a formában szöjgetik vigan a kezüket. Szerintük minden a legszebben alakul ki Magyarországon. Törvény nincs, alkotmány nincs, csak Tisza van, csak pénzért mindenre kapható többség van: mi kell más az összbíróda mi politikának?

Hogy is mondta az az ember? Hogy Magyarország önállósága, tekintélye követelte meg az általa alkalmazott rendszabályokat. Héyes, igaza van. Kényszerzubbonyt reá!

Egy cseppet sem szigorú ez a kifejezés. A parlamenti erőszakosságokat nem lehetett ép észszel elkö-

vetni. Minden gondolkodó emberben feltámadhat az a kérdés, aki ezeket elkövette, örült-e, vagy gazember? Ha örültnek tartjuk, mentegéljük a történelem ítélőszéke előtt, ahol ugyanis csak felelősségre vonja a történértő. Ép észszel, tisztességes lélekkel bajos olyan dolgokat ekövetni, mint amilyenek a magyar parlamentben történtek. Nyugodjunk hát bele abban, hogy a véletlen vakságának, egy örült önkényének vagyunk áldozatai.

Bomlik a munkapárt.

Az első fecske.

Budapest, jun. 7.

Fővárosi tudósítók jelentése.

Bomlik a munkapárt. Ime megkezdődnek a kilépések. A többségnek a mai napig tagja volt Nehrebeczky György, igen mérsékelt, igen megfontolt, igen lelkiismeretes hatvanhatos politikus is. Nehrebeczky június 4-én Ungvárt volt Firczak püspök temetésén s onnan visszatérve a fővárosba, találta itt azt a helyzetet, melybe a többséget a Tisza István lelkiismerete juttatta. Nehrebeczky György, a munkapárt tagja erre a következő levelet írta Perczel Dezsőnek, a munkapárt elnökének:

Nagyméltóságú pártelnök Ur! Kegyelemes Uram!

A koalíció felbomlása után, mint az 1867-iki kiegyezés alapján álló politikus azon reménygyel léptem be a «Nemzeti munkapárt»-ba, hogy ez programjának megfelelően helyre fogaj állítani a parlament munkaképességét, s az ország érdekében üdvös tevékenységet folytató. A képviselő ház normális tárgyalásaitak akadályozása, az obstrukció azonban az elmúlt két év alatt ugyszólván állandóvá lett s mivel ezen állapotot a nemzet érkeire nézve veszélyesnek és károsnak tekinttem, óhajtvá vártam, hogy állampártjaink bölcsességének sikerülend

WILHEIM EDE

légszesz és vízvezeték szerelő
DEBRECZEN

Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatokat. fűrdő-, closett-, csatornázás-, szivattyu-, világítási berendezéseket és javításokat.

Iroda és műhely: Hatvan-utca 4 sz. Mindennemű javítások szakszerűen és olcsón eszközölhetnek. Telefon 1066

egy hejyes és megfelelő módot találni arra, hogy az obstrukciót megszüntessék s az országban közmegegyedést és nyugalmat teremtsenek.

Ez, fájdalom, nem így történt. Ellenben a képviselőház tegnapi ülésén a «Nemzeti munkapárt» kezdeményezésére és közreműködésére mellett oly események folytak le, amelyekkel eddigi politikai meggyőződésem és hitvallásom teljes negációja nélkül magamat nem azonosíthatom s ezért tisztelettel bejelentem, hogy a párt kezeimből kilépek.

E kijelentésem azonban 67-es elvei men és álláspontomon mit sem változtat.

Amidőn kérem, hogy ezen bejelentésemet tudomásul venni méltóztassál, fogadd kegyelmes Uram tiszteletem nyilvánítását.

Budapesten, 1912. június 5.

Nehrebeczky György sk. országgy. képviselő.

Eddig a levél. Mit szól ehhez Tiszta István? Arra nem gondolt, hogy a nemzet fiaiban, a többség embereiben is van lelkiismeret? Hogy az éppugy megmozdulhat, mint az övé? S hja nem is követel magának diktatúrát, de nem hagyja magát megörömi vagy megrettenteni, vagy elfojtani? Nehrebeczky György volt főispán, köztisztviselő álló férfi, de nincsenek vezéri becsvággyai, s megelegetett a pártban a közkatona szerepével. S a közkatona lelkiismerete nem türi az ország minden szentségének lerombolását. Közkatona — ez a szó több a metaforánál, azokban az órákban, mikor egy törvénytelen törvényt készítenek rászorítani az országra, a többség vagy az elnök lelkiismerete nevében. A lelkiismeret diktatúrájával szemben a nemzetnek ma a lelkiismeretek rendületlensége az igazi alkotmánybiztosítéka. A közkatona lelkiismeretét.

Megőrnült az ijedtségtől.

Egy törvényszéki hivatalnok tragédiája

Szeged, jun. 7.

Tudósítónk jelentése.

A szegedi iktatói törvényszék egyik régi, derek hivatalnok, Skultéty Endre, földült arccal, izgalomtól remegve jelent meg tegnap reggel hivatalában. Irásztáráhozült, de pár perc múlva fölugrott s lérmázva követte, hogy helyezték rögtön más osztályba, mert itt megőrnült munkával. Nagynehezen lecsillapították, — mire Spélicz Gyula irodaigazgatót kereste fel s panaszt emelt orvosa ellen, aki megakarja őt csonkítani.

Az irodaigazgató is megnyugtatta Skultétyt s azt tanácsolta, menjen haza kipihenni magát.

A fiatal tisztviselő tévozott s a

foljosókat járta be, miközben mindenkinek panaszkodott. Zavaros nézése, beszéde ögtön elárulta, hogy nincs rendben az éimeállapota. Jó akaró meg akarták vizsgáltatni Balassá Péter dr. orvosszakértővel, de mire az orvos megjött, Skultéty elünt az épületből.

A szerencsétlen fiatal tisztviselő már tegnapelőtt is feltűnően viselkedett. Az utcán kóborolt egész nap s a cigarettavégeket kotorta össze botjával.

Skultéty Endre az ijedtségtől rémült meg. Tegnap hajnalban azzal verték fejébe mély álmából, hogy meghalt a sógora. Az alvásban fölriasztott ember szó nélkül felöltözött s elrohant a halottas házhoz. Rettenetes hatással volt reá a kis árvák szivettépő jajveszékése s elrohant a halottas házhoz. Rettenetes hatással volt reá a kis árvák szivettépő jajveszékése s amikor eltávozott, erős főfájásról, idegességről panaszkodott. Pár óra múlva bekövetkezett a tragédia, a derek tisztviselő elméje elborult.

EGY debreceni fiu tragédiája.

Belefult a Berettyóba.

Debreczen, jun. 7.

Megrendítő szerencsétlenségről vetünk hírt. Egy törekvő, derek debreczeni fiu szomorú, gyászos esetről. Nemrégén végezte Debreczenben a tanítóképezdét Telkes Métyás, egy debreczeni szücsmesteri gyekvő, szorgalmas fia. Csakhamar megválasztották a biharmegyei Esztiár községbe rektorának.

A huszonhét éves fiatal embert, — aki most nősüjni is készült, — a nép nagyon megszerette jó modoráért és józan életéért.

A rektorak tegnap, Urapján vendégei voltak: a testvére és egy barátja látogatta meg. Nagy hőség volt és elhatározták, hogy időtöltésből lemennek a Berettyóba fürödni. Telkes Métyás ugrott először a habokba. Kitűnő uszó volt, de ennek dacára is az ár elsodorta és alámerítette a majdnem két öles mély viz alá. Izgalmas jelenet következett erre. Testvére és barátja jajveszékelve ugrott a fiatal ember után, — de hiábavajó volt minden igyekezetük. A szerencsétlen fiatal ember többé nem került felszínre.

Hulláját tovább sodorta az ár s még ma délig nem tudták előkeríteni. A közkezdveltségnek örvendő derek fiu iránt az egész faluban általános a részvét. Debreczenben lakó szüleit sürgönyileg értesítették a megható, gyászos esetről.

Halálba vágyott.

Egy nevelő nő kálváriája.

Debreczen, jun. 7.

— Saját tudósítónktól. —

Fehér leányok, olvassátok el ezt mesét. Egy fiatal élet minden reménye, minden végja, minden csalódása és könyverte gyász van itt megírva. És okuljatok rajta fehér leányok és ne legyetek könnyelműek és magabizottak, mert az élet malma megőröl lassan mindent: álmod és fiatalságot és nagyratörést és lent maradtok az uton ahol már nem vár reátok senki.

I.

— És a fiatal leány egy napon így szólt az édesanyjához:

— Nehezen tudok megélni, édes anyám. Tudok tanítani, tudok főzni, háztartást vezetni, elmegyek hát, keresni a kenyeremet.

És a fiatal leány elfelejtette, hogy az apja nagy birtok tulajdonosa volt, hogy két bátyja katonatiszt és így nem illik, vagy nem illeek hozzá a nevelő nő cím és a kis gyermekek gondozása. Egy cél volt előtte: segíteni az anyján. És a leány kiszaladt az Élet kálváriás országútjára.

Egy jómódu csajéd megfogadta a fiatal és csinos és művelt leányt a gyermekei mellé.

II.

Két hónap mult el és a fiatal leány megismerkedett egy urival. Az urfi beszélni tudott szépen, elegánsan járt és meséket mondott a leánynak rózsaszüretes jövőről, boldogságról. És egy épprijsi este, mikor a holdfényes kert utakon jártak, a kis leány, a szegény kis leány arca bíborba berült és — — — — —

III.

És a kisleány lovagja így szólt: — Kicsi Ielkem, édes szép virágom, most már elkísérlek haza, holnap délután, ha kijössz a gyermekekkel sétálni, ismét találkozunk — — — — —

A leány hazament, az urfi meg elutazott és mikor a kis nevelő nő másnap sétára vitte az Anczit meg az Elizt, hiába várta szürkületig a lovagját, az nem jött; ki tudja, hogy merre jár?

Harminc nap sok idő. A megmondhatatlan leányok feledni tudnak harminc nap alatt. És a kis nevelő nő elfelejtett mindent.

IV.

Egy pompázósan ragyogó délután kint a Nagyerdőn új ismeretségre jött a kis leány. Most már kilenc óra után, este is találkozott az új választottal. És a nevelő nő, a szegény kis nevelő nő, mert szeretett, azé lett, aki őt akarta. De a sors így, sok otromba játékot megenged. Két heti csodaélet után a fiatal leány másodsor csalódott.

És a fiatal leányok, ha sokszor csalódnak, keserűek lesznek. Ha átgázolnak hófehér lelkükön és a sərbja hullott virágokkal egyenlő a sorsuk: menekülnék a szegénytől. A kis nevelő nő menekülni akart.

Othagyta az Anczit meg az Elizt, hónapos szobát bérelt: öngyilkos akart lenni. A házasszonya észrevette, mit akar tenni, értesítette a rendőrséget, és a rendőrség elkobozta a revolvért. A nevelő nő pedig megígérte, hogy nem gondol többé az öngyilkosságra.

A KISASSZONY ÉKSZEREI.

Egy kitűnő gavallér.

Debreczen, június 7.

— Saját tudósítónktól. —

Egyik kávéházba a napokban betért egy jól öltözött, eltesebb ur s mint ahogy a kávéház tele volt közönséggel — oda ment az egyik asztalhoz, melyet egy elegáns fiatal ember tartott elfoglalva.

A szokásos «szabad», «tessék» után a jól öltözött ur helyet foglalt s az eleje tett kapucinert kánálzni kezdte.

— Nincs semmi különös ezekben az újságokban — szólt meg a fiatal ember.

— Csupa politika az egész, pedig azzal torkig vagyok.

Igen — feleli a másik — ma a politika a legaktuálisabb téma s azt az újságok a lehetőségig ki is használják.

Szóval a két ur között megindult a beszélgetés s csakhamar úgy összebarátkoztak, hogy az eltesebb urat a miniszteri titkár — így mutatja be magát a másik, — hazáig kísérte és a kapunál még kézszerításkkal búcsúztak el az új ismerősök egymástól.

Másnap ismét találkoztak s az eltesebb ur, ki nevével s leányjával sétált a korzón, boldogan bemutatja családjának a titkár urat. Sok nagy lány van a háznál, hátna lépre akad, gondolták.

A titkár ur persze hevesen udvarolni kezdett az egyik bájos leányzónak s a vége az lett a dolognak, hogy másnapra meghívást kapott egy cséze teára. A továbbiakban így szövődött e történet, amelyer élő tanuk szavatolnak:

A titkár még egy párszor vizeit s teljesen megnyerte szimpátiáját egy mamának, mint a kisasszonynak.

Egy kisérlet SZABO MIKLÓS

DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, vásárolhatunk (Alföldi Takarékkal szemben) ahol az összes tavaszi férfi- és gyermekruha újdonságok már megérkeztek. A legolcsóbb szabott árak minden darabon láthatók, tehát a követelés kizárva. — Külön mértékutáni uriszabóság, nagy szövetraktárral. Öltönyök és felöltők, méret után már 500 koronától 10 koronáig rendelhetők. — Kivánatra szabászatot házhoz küldöm. — Helyi és megyei telefon: 10—64.

— Egyik napon a szokottnál korábban állított be s mint aki már otthon van, feszületül beült ott az egyik szobába, ahol éppen a kisasszony öltözködött. Persze a disztíngvált gavallér nyomban diszkrétén visszahúzódott, a kisasszony pedig a másik szobába szaladt s onnan kiáltozott ki: — Bejöhet. Foglajon helyet, mindjárt jövők!

A fiatal ember beépett a szobába s míg a leány pongyolát veit magára, szakértő szemekkel körülnézett. Az ékszeres doboz ott hevert az asztalon s körötte szerte-széjjel a sok drága ékszer. A titkár ur nem sokáig habozott s az ékszereket gyorsan a zsebébe seperve, a dobozt szépen becsukta s midőn a kisasszony visszatért, rövid beszélgetés után a bucsuzásnál szemrehányást tett neki, hogy vendületlenül hagyta az ékszereit.

— Most az egyszer én magam raktam össze s bezártam a kázzettába. Ime, itt a kulcs, máskor jobban vigyázzon.

Szót és azzal eltávozott — a vizsontitástig.

Délután a mama meg a kisasszony sétára készültek. Már teljesen felöltöztek, csak az ékszerek felrakása volt hátra. A kazetta fedele felpatyint s csodák-csodája, az ékszereknek hűt helyük.

Néhány nap múlva a papa levelet kapott. Felbontja s kicsik belőle egy zálogcéduka — az eltűnt ékszerekről. Persze a papa boldogan váltotta ki a 600 koronára elzálogosított aranynevelőket, mialatt a titkár ur valószínűleg más városba ricsapta a széket a hiszékeny gazdag kisasszonyokkáknak.

Egyházkerületi közgyűlés.

Sass Béla indítványa. A hatodik teológiai tanszék. Az akadémiai internátus és tanárképző. Az új tanárok.

Debreczen, június 7.

Tegnap és ma tolytatódtak és be is fejeződtek a kerület tárgyalásai. A tegnapi nap folyamán kerültek tárgyalás alá a közgyűlés legfontosabb tárgyai: a megüritült akadémiai, gimnáziumi és tanítóképző intézeti tanári állomások választás utáni befejtése, Sass Béla indítványa, az egyetem teológiai fakultésának fenntartására a kerület által adandó 70000 korona évjáradoságnak az államnál örökálapítványilag való megváltása ügyében és az akadémiai internátus és az annak keretében felállítandó tanítóképző intézet ügye.

Az elválasztott új tanárokkal újabb erősséget nyer az egyház. Sass Béla figyelememelő és nagy horderejű indítványát mellőzte az egyházkerület, pedig annak elfogadásával a kerüle-

tet ötven év után nagy teherrel szabadította volna fel. Az akadémiai internátus tervét és annak felállítását elhatározta a közgyűlés.

Tudósításunk ez:

Degenfeld József gróf csüörtökön délelőtt 9 órakor a tolytatólagos tárgyalást megnyitotta.

A új tanárok.

Jászi Viktor előadó bejelentette, — hogy a Schmieát Henrik elítvözásával a debreczeni bölcsészeti akadémián a megüritült akadémiai német tanszékre Weber Antal, budapesti felsőbb leány iskolai tanár, Matoicsy László dr. helybeli felsőbb leányiskolai tanár, és Keibjinger Fülöp dr. budapesti községi reáliskolai tanár pályázott. Az igazgatótanács jelöli első helyen Keibjinger Fülöp dr. és Weber Arthur dr.-t, második helyen Matoicsy László dr.-t.

Sulyok István javaslatára jelölik első helyen Keibjinger Fülöp dr.-t, második helyen Weber Arthur dr.-t, harmadik helyen pedig Matoicsy László dr.-t.

A főgimnáziumnál megüritült latin-görög tanszékre első helyen Bessenyei Lajos dr. h-böszörményi, második helyen Rébold Gusztáv, harmadik helyen Jókai Lajos és negyedik helyen Harsányi Ferenc tanárokat jelölik.

A Nagy Elek távoztával megüritült gimnáziumi történelmi—földrajzi tanszékre első helyen Osváth Ödön helybeli helyettes tanár, második helyen Visegrády János dr.-t, harmadik helyen Arday Pál dr.-t, negyedik helyen Sebestyén Béla dr.-t, ötödik helyen pedig Buzsinszky Kálmánt jelölik. A tanítóképző intézeti földrajztörténelmi tanszékre pedig első helyen Ecsedy István dr. és Osváth Ödön helybeli helyettes tanárokat, második helyen Arday Pál dr.-t, harmadik helyen Visegrády János dr.-t és negyedik helyen Diószegi Andrást jelölik.

A tanárválasztó bizottságot a kerület részéről ekként választották meg: egyházi részről tagok: Széll Kálmán, Görömbey Péter, Kiss Ferenc és Sulyok István esperesek; világi részről: György Endre, Baksa Lajos dr., Domahidy Elemér és Kovács Gyula. A debreczeni egyház részéről tanárválasztók: Dicsőfi József, Ujfaluassy József dr., Márton Imre, Csobán József, Jenev József, Juhász Ignác és Vargha Lajos dr.

A választás eredménye ez: az akadémiai német tanszékre Weibinger dr. 12 szavazattal, Matoicsy László dr. 5 szavazattal szemben; a gimnáziumi latin-görög tanszékre Bessenyei Lajos dr. hajdúböszörményi tanár, a gimnáziumi történelmi—földrajzi tanszékre Osváth Ödön, a tanítóképző intézeti történelmi—földrajzi tanszékre pedig Ecsedy István dr. helybeli helyettes tanárokat egyhangulag választották meg.

A tanárválasztások után a debreczeni főiskolai igazgatótanács jegyzőkönyvé alapján előterjesztett ügyeket vették tárgyalás alá.

A kerület elnöksége a közgyűlés megbízásából azzal a kéressel fordult Debreczen város tanácsához, — hogy az egyetem felállítását után is adja meg a kerületnek eddig a kollegium céljaira adott évi segélyét. A

városi tanács a jog- és pénzügyi bizottság pártoló javaslata ellenére is a kerület kérését elutasította. Felelőzés alapján az ügy a törvényhatósági bizottság elé került, s a törvényhatóság a kerület kérését teljesítette. A városi segély állandósulását bejelentő eme előadói előterjesztést a törvényhatóság iránti köszönettel tudomásul vette a közgyűlés.

A kollegium tiszadai kisebb tagbirtoját 29000 koronáért Molnár József és neje vették beibe. A bérletadást a kerület megerősítette. Tóth Károly jogakadémiai tanár korpótlék jogosultságának kezdetét 1905. július 1-ében határozta meg a közgyűlés. Az igazgatótanács előterjesztésére a közgyűlés elhatározta, hogy a gimnáziumis tanítóképzői tanároknak fizetését akként rendezze, hogy törzsfizetésük 4800 koronában, 5—15 évi szolgálat után 5400 koronában, 15 évi szolgálat után 6000 koronában állapítsák meg s az ekként meghatározott fizetéseket visszamenőleg már január 1-től folyósítsák. A kollegium pénztárnok, elnök, számvéve és háznagy korpótlékát 200 koronáról 500 koronára emelik s 1913 január 1-től kiutalják. A kerületi és kollegiumi pénztár kölcsönzési szabályait füzet alakjában kidomtatják.

Sass Béla indítványa.

Sass Béla teológiai akadémiai tanár, egyházkerületi tanácsbíró azt az indítványt terjesztette az igazgatótanács uján az egyházkerület elé, hogy azt az évi 70000 koronát, amelyet az egyetem református teológiai fakultása fenntartására megajánolt, egy az egyetem megnyitása napján az államnak ünnepegyesen átadandó 1.400.000 koronás örök alapítványnyal váltsa meg. Az alapítványi összeghez szükséges eme összeget az országos református lelkészi nyugdíj és özvegy, árva gyám-pénztári pénztárból akként vegye föl, hogy az évi 4 százaléka: és ezenfelül évi 4620 koronáva, mint amortizációval, letörleszhető legyen.

Jászi Viktor előadó az igazgatótanács azon határozati javaslatát terjesztte elő, hogy az indítványt mellőzzék, hívják föl az elnökséget, hogy a 70.000 koronás évjáradoságnak alapítványilag történendő feladásának ügyét tartsa ebben s annak idején terjeszzen be erre vonatkozóan javaslatot.

Sass Béla nyomós érvekkel támogatja indítványát. Elmondja, hogy a laikus szemében úgy tűnik fel, mint ha az egyetem felállításával a mi anyagi erőforrásaink felszabotulnának. Pedig a dolg úgy áll, hogy az egyetem felállítása után újabb terhekkel áll szembe a kerület. A kollegium 375 évi múlt után éni fog, mert elűnie kell, váltunkra fog nehezedni az egyetemi internátus, a Bocskay-tanárképző intézet felállítását s az Erzsébet királyné debreczeni Kálvinuuma. A mi feladatunk tehát az, hogy évi 70 ezer koronás terhetől az egyházkerület minél előbb megszabaduljon. 50 év alatt a foveendő kölcsönt letörleszti a kerület s így évi 70 ezer koronája szabadul föl. Kéri indítvány elfogadását.

Vass Mihály esperes pártolja Sass Béla indítványát. Már maga az eszme

is tiszteletreméltó, s ezért a közgyűlés ily könnyen nem térhet a dolog fölött napirendre.

I Degenfeld József főgonnok: A kerület érdeke az, hogy a 70 ezer koronát évenként szolgáltatassuk s alapítványilag meg ne vátsuk az államnál. Ha az alapítványt áll mi kezelésbe adjuk, annak eredete feledésbe megy s a kamatok nem rendelkezésükre fognak szolgálni. Különben is az igazgatótanács nem zárkozott el teljesen az indítványbani alapítvány re-fundálásától, csak annak az állami pénztárba való beutalásához.

Könyves Tóth Kálmán elfogadja Sass Béla indítványát. Nem fél attól, hogy az alapítványnak az államnak való átadásával annak kamatait nem a célnak megfelelően használhatnák föl. A tulajdonjogot az alapítványra a kerület különben is szerződéssel biztosíthatja, így a teológiai fakultás megszüntetve az alapítványi összeg azonnal visszakerül a kerület pénztárába.

Széll Kálmán: Széltően szépnek és elismerésre méltónak tartja az eszmét, de azért az igazgatótanács javaslatát fogadja el. Szerinte ma többet, mint amit az igazgatótanács javasol tenni, nem lehet.

Körössy Álmán dr. bizottság kiküldetését indítványozza, hogy az egyetem előterjesztést a megváltás tárgyában.

Jánosi Zoltán: Hejjesnek tartja az évjáradoság főkésítését, de csak abban az esetben, ha a szükséges pénzösszeget alacsonyabb percent melet veheti föl az egyházkerület, mint azt az egyházkerületi pénztár kihelyezheti. Elfogadja az igazgatótanács javaslatát.

Sass Béla zárszavai után a közgyűlés 25 szavazattal 11 ellenében az igazgatótanács javaslatát fogdja el.

Az akadémiai igazgató jelentésében annak elhatározásáról, kéri, hogy a konviktuson étkező főiskolai hallgatók tápintezeti díjai havonként is fizethetők legyenek. Az igazgatótanács pártolójag terjesztette elő az igazgató javaslatát. Jászi Viktor, Ferenczy Gyula dr., Márk Endre, Baltazar Dezső, Vass Mihály és Jánosi Zoltán hozzászólása után a közgyűlés a régi rend fenntartását határozta el.

A hatodik teológiai tanszék.

Az igazgatótanács beiterjesztelte a hatodik, belmissziói és neveléstani teológiai akadémiai tanszék felállítására vonatkozó javaslatát. A tanszék felállításának alapjául a Degenfeld Imre gróf I. alapítványa szolgál, mely a tanári fizetésre kellő fedezetet nyújt. A javaslat az igazgatótanács előterjesztését bizottsági tárgyalásokra az elnökségnek ajánlja kidáni. Az elnökséget pedig azzal megbizni, hogy a saját hatáskörébe írja ki a pályázatot hogy a tanszék már a folyó évi őszi közgyűlés által betölthető legyen.

Sass Béla: Azt indítványozza, hogy ne most, hanem az egyetem felállításakor szervezzék az új teológiai tanszékot, melyet az akkori tervezet nyolc tanszék mellé kilencediket állítsanak föl. A Degenfeld-féle alapítvány különben is csak a tanári fizetésre de a nyugdíjra nem nyújt fedezetet.

Ritka alkalom! A „VERSENY“ Czeg megszünése folytán az összes raktáron levő **leszállított** olcsó árban **férfi-, fiu- és gyermek-ruhák** adatnak el. **„VERSENY“ férfi-ruha-árúház** Debreczen, Piac-utca 61. sz. (a Szent-Anna-utóval szemben.)

Az állam, lehetséges, hogy ennek a tanszéknek felállításáról nem vesz tudomást.

Dóczy Imre: Ha meg van az alap, föl kell állítani az új tanszékét. Javasolja, hogy a tanszék felállításával az őszi közgyűlés, már mint jól előkészített ügygel foglalkozzék.

Baogh Ferenc dr.: A nevelésintézet és a belmissziót nem lehet egy tanárnak előadni. Pártolja Dóczy indítványát.

Baltazar Dezső dr. püspök szerint a kerület érdeke, hogy még ez a tanszék a kerület által arra érdemes által töltsék be. Már pedig a kormány kiállításba helyezte azt, hogy a debreczeni három fakultásu egyetemet már az 1913-14. tanévben felállítja, ezért szükséges a tanszék minél előbbi betöltése.

A közgyűlés nagy többsége elfogadja az igazgató-tanács javaslátát.

Megerősítik az új theologiai és jogi tanulmányi rendet s azt szeptember elsejével életbe léptetik. A H. Ö. T. és H. S. E. alapszabályainak módosítását tudomásul veszik. Lovag Csiky theologiai tanárnak megengedik, hogy a jövő tanévtől a gyakorlati szónoklattan heti két órában adja elő az eddigi két óra helyett.

A közös tanárkar javaslatára a gimnáziumnál szervezett latin-magyar helyettes tanszékét rendes tanszékké szervezték át s az őszi közgyűlésen be is töltik.

Az egyetem internátus. Bocskay-tanárképző.

Mitrovics Gyula dr. előadó ismerteti az egyetemi internátus és tanárképző intézet bizottság előterjesztését az egyetemi internátus és tanárképző intézet felállítására tárgyában.

A bizottság hosszas beható tárgyalás után azt a javaslatot terjeszti elő, hogy a 300 hallgató számára tervezett egyetemi internátus felállítására előtérbe állítsa az akadémiánál internátust állítson föl az egyházkerület akként, hogy a Gönczy-utca néző jelenlegi tápintézet fője két emeletes internátust húz s azt két oldalról a régi épülettel összeköpi. Az emeleten a lakoszobák két és négy személyre számítva állíttatnának föl, míg a souterrainban az igazgató konyhája, a szolga lakása és a fürdőszobák nyernének elhelyezést. A Bocskay-tanárképző intézetet az akadémiai internátussal kapcsolatban 30 személyre számítva javasolja felállítani. Szó volt a bizottságban arról is, hogy a tanárképző intézet az internátustól függetlenül állíttatnék föl, de a bizottság ezt elvetette, mert szükségesnek tartja, hogy a bölcsészettan-hallgatók a többi fakultások hallgatóival együtt legyenek. A bizottsági javaslatot a betervezett tervet megerősíteni, az elnökséget pedig a költsön felvételére feljogosítani kéri.

Sass Béja az internátusnak és a tanárképzőnek a Nagyerdőn leendő felállítását javasolja. Ferenczy Gyula dr. pártolja a bizottsági javaslatot. Ha azt akarjuk elérni, hogy azt a tanárképző intézetet és konvikttuszt a református szellem hassa át, akkor a régi kollégiummal kapcsolatban kell azt megoldani, mert annak falai tanárok nélkül is tanítanak. János Zoltán szintén a bizottsági javaslatot pártolja.

A közgyűlés a következő határozatot hozta:

«Egyházkerületi közgyűlésünk elhatározza, hogy az egységes, az egyetem összes fakultására kiterjedő internátust és ennek keretén belül megtelelő szervezett, a tanárjelöltek szá-

mára tanárképző intézetet létesít. Az internátus és tanárképző az egyházkerület vezetése és felügyelete alatt áll. A tanárképző intézet az egyházkerület önkormányzati jogainak sérelme nélkül a debreczeni egyetem bölcsészeti karával lesz kapcsolatba hozandó. Miután eme tanárképző intézet és internátus egészben való létesítéséhez és fenntartásához szükséges fedezet csak az egyetem megnyitása után lesz igénybe vehető és miután a megvalósítás egyes részletei a gimnáziumi internátus elhelyezésének megkötésétől és elhelyezésétől is függhetnek, egyházkerületi közgyűlésünk magáévá téve az internátusi bizottság jelentésében foglaltakat, az ott előadottak alapján elhatározza, hogy az ábonyi foglalt kereteken belül egy 180 akadémiai hallgató befogadására megfelelő akadémiánál internátust már most létesít olyképen, hogy az 1913. iskolai év kezdetén rendezeték át adható s az egyetem megnyitásával az egyetemi internátus egészébe a bemutatott terveknek megfelelően bekapcsolható legyen. Elhatározza egyben közgyűlésünk, hogy a huszonkettőik pénztárcsoport jövedelméből az akadémiai internátusnak év 2000 korona segélyt ad, de csak addig, míg az egyetemi internátus és tanárképző fel nem állíttatik. Megbizzza továbbá közgyűlésünk a 387. és 417. számú határozatával kiküldött bizottságot, hogy az építés lehetőleg még ebben az évben tétő alá kerüljön. A fi-és mélt elnökséget pedig felhatalmazza, hogy az építési és berendezési költségek fedezésére maximális 500.000 koronát mint törlesztéses, vagy ha a pénztárc helyzete ezt meg nem engedné, függő kölcsönt vegyen fel a tszadai ingatlanra.»

A kerületi közgyűlés a mai napon apróbb ügyeket tárgyalta s be is lejezte tárgyalásait.

Elveszett a város pöre.

Ügyvédi költségek és egyebek.

Debreczen, jun. 7.

A tanács mai ülésén dr. Nagy Lajos ügyvédnek egy kis ügyvédi költséget utalt ki. Érdekes előzményei vannak ennek a kintalásnak. A város elvesztett egy pórt. Egy régen húzódo pórt, amely a Vilmányi-telken keresztül vezetett csatorna kihelyezési költségei körül forgott.

Ugy történt a dolog, hogy a Vilmányi-telken keresztül csatorna vezetett keresztül. A tulajdonosok Ponclustól díjatúsig jártak, csak hogy kihelyezhessék a csatornát. A tulajdonosok kérése azonban süket fülekre talált. A város minden fóruma elutasította a kérelmet.

A tulajdonosok erre saját költségükön kihelyeztetették a telükön átfolyó csatornát a közutra, a költségeikért pedig beperelték a várost.

A pórtban döntő szerepet játszott a teljéről szóló helyszíni rajz, amelyet a város mérnöki hivatal készített. A bíróság megállapította, hogy

a helyszínrész nem felel meg a valóságnak.

A városi mérnöki hivatal beterveztett ezután pótlólag egy új helyszínrészrajzot, de ezt a bíróság nem vette tekintetbe és az ítéletet

Acz Géza főmérnök és Fodor József városi mérnök vallomásaikra figyelmen kívül hagyásával hozta meg.

A pórt tehát, amelyben a várost dr. Magoss György főügyész képviselte, szípen elvesztették. A tanács utasította a polgármestert, hogy az ügyben a vizsgálatot haladék nélkül indítsa meg. A vizsgálat fogja aztán kideríteni, hogy kit terhel a felelősség a város elvesztett póréért.

A tulajdonosok ugyanis mindent megtettek arra nézve, hogy a csatorna elhelyezésének az ügye a várossal békésen intézessék el. Szándékuk nem sikerült. Ezért perelték be a várost. A tanács mai ülésén az ellenfél ügyvédjének, dr. Varga Lajosnak is kitálta az ügyvédi költségeket.

Tanulság: Többet bírósági megfontolással, mint elhamarkodással.

A Zenekonzervatorium hangversenye és táncmulatsága a Nagyerdőn.

Werner Sárka cimbalom-művész nő bemutatkozása

Holnap este fél hat órakor tartja a P. Nagy Zoltán vezetésével álló zeneközpont hangversenyt és táncmulatságot a nagyerdei vígadóban. Különös érdekességet kölcsönöz a hangversenynek az, hogy az intézet új művész-tanárja, Werner Sárka ez alkalommal mutatkozik be először a debreczeni közönségnek. A másik kiemelkedő szám Füredy F. Gusztáv tanár előadása lesz.

A részletes műsor a következő:

1. Török induló vonós zenekarra. vezényli Haják Károly. 2. Kunok-ábránd, eladja Tariska Béla és Szűcs Gergely. 3. Szép Ilonka, melódrama, előadja Füredy F. Gusztáv és Füredyné Halácsy Margit. 4. Strauss: Tavaszi hangok, énekli Heimlich Irma Grósz Ernő zongorakísérettel. 5. Beethoven: Concert I. Előadja Kálnay Ilonka, kíséri P. Nagy Zoltán. 6. Állaga: a) Vihar a tengeren; b) Magyar ábránd. Cimbalmon játsza Werner Sárka. 7. Vegyes énekkari szám, vezényli Husz Lajos tanár.

A hangverseny után tánc lesz Kiss Béla teljes zenekarának közreműködésével. Jegyek a zeneközpontban (Kossuth-u 20. sz.) és a Csáthy Ferenc-féle üzletben válthatók. Személy-jegy 1 korona, család-jegy 3 korona. Pénztárnyitás a nagyerdőn 5 órakor.

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

Férfiépítési cikkekben nagy rakomány Horovitz Zsigmond papírárú üzlete: Diac-utca 12., Csapó utca sarkán.

Jóirásu leány kiadóhivatalunkba felvétetik. Könyvelésben jártas előnyben részesül.

HIREK.

A NŐK, mint hatósági orvosok.

Érdekes elvi jelentőségű eset merült fel a közigazgatási bíróság előtt. Az a kérdés, hogy nők alkalmazhatók-e községekben és rendezett tanácsú városokban hatósági orvosokul? A községekről szóló törvény szerint az orvos az előjáróság tagja, előjáróvá azonban meg nem választható többek között az, aki községi képviselő nem lehet. Községi képviselő viszont nem lehet az, aki nem községi választó.

Minthogy pedig a nők a községi választói jogból ki vannak zárva és a képviselőtestületben is vagyoni képesítés alapján csak meghatalmazottjaik útján vehetnek részt a törvény szigorú alkalmazása mellett ezt a kérdést nemlegesen kellene megoldani.

Visszont azonban tekintetbe vevendő, hogy ez a törvény 1886-ban, tehát akkor jött létre, mikor még nőorvosok nem voltak. Azóta a helyzet nagyon változott. Most már nyitva áll előttük az egyetem, ez a jótékonny pedig csak akkor lehetne teljes és a modern élet fejlődésének megfelelő értékű, ha azok a nők, kik szorgalmukkal és tehetségeikkel az orvos-tudori fokot elnyerték, nem csupán a magánygyakorlat, sok esetben kétes eredményű terére szorítottak, hanem a hatósági orvosi alkalmazásra is képesíttetnek, annál is inkább, mert ma már igen sok közhivatalt nők látnak el a legjobb eredménnyel. A megoldás legegyszerűbb módjával ebben a kérdésben az kínálkozik, hogy az előjárói tisztséggel egybekötött hatósági orvosi állás kizárólag férfiak részére tartassék fenn, emellett azonban maradjon meg annak lehetősége, hogy nagyobb községekben és városokban, melyekben több orvos alkalmazása szükséges, azokra a másod- vagy alorvosi állásokra, melyek előjárói minőség nélkül vannak rendezesítve, nőket is lehessen alkalmazni.

A közigazgatási bíróság legutóbb a belügyminisztert bevonta az ügy tárgyalásába, melynek végzetével ebben az igen fontos és nagy horderejű kérdésben elvi döntés várható.

Urnapi. Ragyogó verőfényben őrítási közönség jelenlétében tartották meg Debreczenben az urnapi körmenetet. Reggel a katolikus templomban nagy mise volt, mely alatt a kivonult egy zászlóalj katonaság díszet adott. Ezután kivonult a körmenet és a Szent Anna-; Főter, Bait-hyányi-utcán át haladt s a felállított négy sátonál szentségkimutatást tartottak. A szertartást Gróh Ferenc kanonok plebános végezte.

Debreczeni katonák és csendőrök Budapesten. A parlamenti események hatása alatt valóságos torradajmi a hangulat az egész országban, de különösen Budapesten, az ország székvárosában. Tegnap Debreczenből is két század 61-ik gyalogezredbeli közös katonát és egy szakasz katonát és csendőrt rendeltek fel Budapestre. A katonák és csendőrök külön kocikban utaztak fel, hogy segítségére legyenek gróf Tisza István hóhér munkájának.

— **Sass Béla és az internátusi bűntudás.** Az egyházkerületi közgyűlés tanácskozásairól lapunk más helyén közölt tudósításunkban megírtuk, hogy Sass Béla teológiai ak. tanár az akadémia Internátus ügyében ellenindítványt adott be, indítványát azonban a közgyűlés nem fogadta el. A közgyűlés végével arról értesültünk, hogy Sass Béla az internátusi bizottságban viselt tagságáról lemondott.

— **Bűntügyi főtárgyalások.** A királyi törvényszék büntetőügyi tanácsa holnap, június 8-án a következő ügyeket tárgyalja: Jakics Lajos zsarolás vétsége, Lajter Péter súlyos testi sértés büntette, Hézsi Pál és társa közveszélyű cselekmény vétsége.

— **A szobaleány inge.** Szentimrey Róza szobaleány Péterfai-utca 29. sz. alatti lakására beállított a napokban egy T. I.-né nevű ismerőse és megkérte a szobaleányt, engedné meg, hogy egy éjszaka ott aludhasson. — Szentimrey Róza szívesen adott szálkást az idegennek, aki ezért csunya halálansággal fizetett. Reggelre kelve Rózas szobaleány megütöközve észlelte, hogy a csipkés új ingét az éjjeli vendég magával vitte és hogy egészen ne legyen humor nélkül a dolgot, hagyott helyette egy rongyos, viseltes inget. Az ügy a rendőrségre került, mely keresi a haláltlan vendéget.

— **Galy hegyett az újját vágta le.** Moskó János 12 éves iskolás gyermek gondozó szülőjének Kigyó-utca 15. szám alatti udvarán tegnap délután egy kis baltával galyfát aprított és ekközben véletlenül a balkezének a mutatóujját levágta. Gondozója a kórházba szállíttatta a kis sérültet, aki kihalgatása alkalmával a balcsért önmagát okozza.

— **Kovács kezdte.** Engesszer Janka tanítónő felügyelete alatt állót a kis K. J. nevű lelenccyereket. Tegnap délután a tanítónő szünet közben kiment a tanteremből és a lelenccyereket ezt az időt felhasználta arra, hogy az asztaliókban hagyott rediküljébe nyúlt és onnan egy 20 koronást ellopotott. Az ügyetlenül csinált lopás csakhamar kiderült és a kis tolvaj sirva vallotta meg, hogy nála van a 20 koronás. Ezek után valószínűleg javítóba kerül a kis bűnös lelenccyereket.

— **Két nap halottai.** Az anyakönyvi hivatalhoz csütörtökön és pénteken a következő haláleseteket jelentették be: Herpay Gábor 8 hónapos ref., Halász Imre ref. 19 napos, Tóth István ref. 21 napos, Baross Endre ref. 23 hónapos, Cséllár Mária r. kath. 3 hónapos, Tóth János ref. 3 hónapos, Komlóssy Miklós ref. 58 éves, özv. Déz Istvánné ref. 78 éves, Bihari Eszter ref. 7 hónapos Nagy Erzsébet ref. 5 éves, Fábrián Róza ref. 1 hónapos, Holcman David izr. 12 hónapos, Seres János ref. 27 éves, Birinyi Erzsébet ref. 6 éves, Nagy Mihályné ref. 38 éves.

— **4000 darab Lusztler köpeny érkezett minden színben és fazonban — már 10 koronától kezdve ROZSA LAJOS vezetése alatt álló Divat Aruházba, (Alföldi Takp. palota), mosó Delén pongyolák 9 korona. — Kosztümekek, elegáns kalapok most már leszállított árban**

Vér a parlamentben.

(Kovács Gyula képviselő háromszor rálőtt Tiszára Tisza sértetlen, Kovács öngyilkos lett. — A megtébolyodott munkapárt. — Forradalom előtt.)

Budapest, június 7.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Világra szóló, vértfagyasztó jelenet játszódott le ma délután a magyar parlamentben. Kovács Gyula képviselő, a függetlenségi eszmék fanatikus híve, revolverből háromszor Tiszára lőtt, aztán öngyilkosságot követett el. Főbe lökte magát. Ott terült el véresen a magyar parlamentben az üvöltő munkapárti horda pedig rászaladt a vérző emberre és ütlegelni kezdte. Az újságírók mentették meg a vadállatias mungók dühétől a halálosan megsebesült embert.

Röviden ennyi a foglalatja a parlamentben történeteknek. Kovács Gyula hősi önfeláldozásának a híre a magyar fővárosban forradalmivá tette az amugy is izzó hangulatot.

A parlament ma délelőtti világhistoriái fontosságú eseményéről tudósítónk a következőket jelenti:

Megkezdődik az ülés.

Budapest, június 7.

Délelőtt tíz órakor az ellenzéki képviselők akadály nélkül bemehettek a parlamentbe. Fél tízenegy órakor megjelent Pavlik rendőrfelügyelő és távozásra szólította fel a parlament tanácskozásaitól kiűzött képviselőket.

— Csak az erőszaknak engedünk! — volt az ellenzék válasza.

Tisza István megakartá nyitni egy negyed 11 órakor az ülést. Az ellenzék óriási zajban és lármában tört ki. Tisza jegyezni kezdett egy szelet papírra.

Pavlik rendőrfelügyelő pribékei 22 képviselőt hurcolnak ki ezután a teremből, mire aztán az egész ellenzék kivonult.

Kovács Gyula rálő Tiszára.

Kovács Gyula képviselő, a függetlenségi eszmék rajongó híve, aki egészen eksztázisba hozott Tisza eljárása, ő magából kikelve rohant a folyosóról az újságírók baloldali karzatára.

Hirtelen előrántotta a revolverét és ezekkel a szavakkal:

— Még nem halt meg minden ellenzéki!

Tisza István felé lőtt háromszor gyors egymásutánban.

Kovácsnak egyetlen egy lövése sem talált.

A tébolyodott munkapárt.

Kovács Gyula ezután önmaga ellen fordította revolverét és halántékra lökte magát. Egész szétrozsoldoott koponyája, elöntötte a vér és a koraleton keresztül bukott.

A munkapárt sok tagja félig esztve rohant Kovácsra és ütlegelni kezdtek.

Az újságírók ekkor odakiáltották a tébolyultak felé:

— Ne bántsák Kovácsot! Nem látják, hogy meghalt!

Erre Pekár Gyula, Kubinyi Géza és Nagy Sándor munkapárti képviselők az újságírók felé kiáltani kezdtek:

— Hitvány gazemberek! Maguk segítették elő ennek az örülnök a rémtetteit.

Kovács Gyulát elszállítják.

Kovács Gyulát ezután az ellenzéki képviselők fölemelték a földről és a munkapárt gungos kaja és szidalmi közepett a képviselőhöz orvosi szobájába cipejték, ahova csakhamar megérkeztek a mentők és a Herceleszanatóriumba szállították, ahol azonnal a leggondosabb ápolás alá vették.

A súlyos beteg Kovács Gyula délután fél 2 órakor egy pillanatra magához tért és csak ennyit tudott mondani:

— Hagyjatok meghalni!

Azután apátiába esett. A délután folyamán özönével keresték fel a válságos helyzetben levő képviselőt, akit még a mai nap folyamán Herceles professzor megoperál. A képviselő állapota aggasztó, mert a golyó koponyáját teljesen szétthasította.

Tisza haláltánca.

Az idegeket végsőig feszített jelenetek után Tisza újból megnyitotta az ülést és a legnagyobb hidegvérrel, mintha csak egy kellemetlen légyeslépésről jett volna szó, válaszolni kezdte az előbb lefolyt izgalmas jeleneteket

és Kovács Gyulának tettét aposztrofálva, azt mondta róla, hogy kivonta magát a földi igazságszolgáltatás büntetése alól azért, hogy önkézevel vetett véget életének. A minderre képes, szolgalelkű munkapárti csorda Tisza cinikus, vértfagyasztó beszédére örült bögesben tört ki. És hami sem történt volna, nyugalmat tetetve folytatták az ülést. Harmadszori olvasásban elfogadták a katonai bűnvádi eljárásról, a debreceni és pozsonyi egyetemokről szóló törvényjavaslatokat.

Héderváry imádkozik

Gróf Khuen-Héderváry Károly elcsapott miniszterelnök szólásra emelkedett és megemlékezvén az előbb történetekről; követeli, hogy az események a Ház napójában örökíttessenek meg. Majd pedig imára kulcsolta össze kezét és hálát adott a gondviselő Istennek, amért gróf Tisza István életben maradt.

A fanatikus Neró.

Tisza, a fanatizmusában Neró római császár allurjét utánozó házejnők, aki csak öt perccel előbb a szeszélyes véletlen folytán menekült meg a haláltól, ismét szólásra emelkedett és nagy pózzal megköszönte Héderváry meleg szimpátiáját és újra ígéretet tett, hogy megkezdte úján meg nem áll addig, míg célját el nem éri és ebben — úgymond — nem akadályozzák meg őt a golyók és elvadult emberek, mert vele van az igazság. A munkapárt ezután percekig ünnepelte Tiszát.

Forradalom előtt.

Budapest, június 7.

Kovács Gyula hőstette valóságos lázba hozta a fővárost. Mindenki meg van döbbenve. Tisza István a legkisebb félelmet sem mutatta. Úgy látszik, hogy most már egészen ennek az örületnek a hatalmába került az ország. Utcán, közhelyeken nyíltan beszélnek a forradalomról. Az igaztosság már is óriási. Egyre érkeznek Budapestre újabb és újabb katonacsapatok. Az egész város meg van rakva katonákkal. Az izgalom fokrol-fokra nő.

KOVÁCS GYULA

A népjogok és a demokratikus új Magyarország mártírja, Kovács Gyula a gyomai választókerületet képviselte. A két év előtti általános választások alkalmával került be a Házba pártönkivüli függetlenségi és 48-as programmal. Kovács mindössze 27 éves volt, telve tetteről és ambícióval. Fanatikus híve volt a függetlenségi eszméknek. Szép, magas, férfias természetű ember, kiváló szónoki tudással és nagy intelligenciával. A dús gazdag Strasszer-családból származott. Atyja, Strasszer nagybérlő a tőzsdén különösen ismert egyén. Kovács Gyula izraelita vallású ember, ritka magyar jellemvonásokkal. Megválasztása rengeteg pénzbe került a munkapárti Miklós Gyulával szemben, aki több, mint százezer koronát szórt szét a kerületben és csak hajszálon függött, hogy Kovács Gyula jutott a mandátum birtokába. Másik erős és fanatikus ellenfele Winter Adám parasztpárti jelölt volt, akinek hívei nem kisebb erőfeszítést fejtettek ki Kovács Gyula ellen. Kovács Gyula puritán elvűsége és imponáló egyénisége mégis győzelemre jutatták a kerületben a függetlenségi eszmet, melyet 20 esztendő óta nem kisebb emberek lobogtattak a kerületben, mint Hentaller Lajos, Barabás Béla, Győri Lajos, Tábori Károly. E sorok írója személyesen is jól ismerte Kovács Gyulát, a szerencsétlen politikai viszonyok szimpatikus áldozatát, akit minden becsületesen és demokratikusan gondolkodó ember a saját lelkiismeretében felment a gylkossági szándék vádjától.

Ugy emlékszem előttem, mintha még ma is magam előtt látnám Kovács Gyula déleceg alakját ott, a porral és sárral körülvett Gyoma piacteren, amikor a megválasztása napján, egy szép nyári estén, fákgyatény mellett az ezrekre menő tömeg telete gyűrűjűtől körülvéve, esküt tett, hogy utolsó ihelletéig teljesíteni fogja ellenzéki hivatását. Kovács Gyula hű maradt választóinak tett fogadalmához és ha szenvedéseit nem tudná túlélni, a küzdő ellenzék és az őt szerető választópolgárság ezreiak a részvéte kísérmé utols óntjára, mely a demokratikus, független Magyarország kivívott útja Iesz, virágokkal teleszórvva, könnyekkel telehintve és mártírok vérével meglocsolva.

Kovács Gyula, aki már e pillanatban táján az utolsó lehelli a körágyon, nem a szűk körű gyomai választókerületé többé, hanem mindannyiunké, akik a demokratikus, új Magyarország megteremtésén dolgozunk, kiki a maga módja szerint. D. I.

Eltűnt nagy-váradi Zeneitanár

Körözötteti a felesége és nyolc gyermeke.

Nagyvárad, jun. 7.

Tudósítónk jelentése.

Tegnap délután egy ijedt és izgalt arcú uriaszony jelent meg nagyváradai rendőrség épületében. Lelkesen utána kapkodva, nagyon sietősen tudakozódott, hogy hol van a bünygyi osztály vezetőségének a helyisége. Felvezették a bünygyi kapitány-ságra, ahol előadta, hogy a féréj Kómann Hugó, ismert nagyváradi zeneitanár napokkal ezelőtt eltűnt és azóta semmi életjelet nem adott magáról. — Néhány napja már — mondta Kómann Hugóné — hogy az utam egy délelőtti, tíz óra tájban eltávozott hazuról. Sohase történt meg velem, hogy kimaradt és én már az első esle nagy nyugtalan voltam távolléte miatt. Valahogy lecsillapodtam izgatottságomat és vártam. Vártam egészen mostanáig. Gondoltam, valami rendkívüli elfoglaltsága lehet. De most már nem bírtam tovább türelemmel. Nyolc gyermekemmel itt maradtam egyedül, minden támasz és segítség nélkül.

A rendőrség elrendelte körözését s mivel cseppet sem kétséges, hogy valami rejtélyes bűnygy lappang a zeneitanár titokzatos eltűnése mögött, a bünygyi osztály szűres apparátust hozott mozgásba, hogy Kómann Hugó nyomára akadjon.

Öngyilkosságok a megyében.

Debreczen, június 7.

Hajduszoboszlóról jelentették telefonon a debreczeni királyi ügyészségnek, hogy Szatmári János odaválj földműves agyonlőtte magát és meghalt.

Nagy Lajos 63 éves kabai öreg ember ittas állapotában felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halot volt.

Tettét állítólag azért követte el, mert rossz életet élt és e miatt hozzátartozóival rossz viszonyban került. Az ügyészség mindkét esetben a temetési engedélyt megadta.

TANÜGY.

Felvétel internátusba. A nagykálói m. k. állami főgimnáziummal kapcsolatos internátusba az 1912—13. évi I—IV. osztályú növendékek felekezési különbség nélkül vételnek fel, 351—271 koronás és a IV. osztályba ingyenes helyekre is. Az internátus 60 növendék részére van berendezve, két tanuló, négy háló-, 1 tágas ebédlő teremmel és két beteg szobával. Az összes helyiségekbe villanyvilágítás van bevezelve. A felügyeletet az internátus területén lakó internátusi igaz-

gató és felügyelő-tanár gyakorolja. — Minden növendék ingyen orvosi kezelésben és gyógyszerben részesül. — Az élelmezés mennyisége és minősége szigorúan ellenőrzött. — A városban elszállásolt tanulók reggelit, ebédet, uzsonnát és vacsorát kaphatnak 24 koronáért, de a felügyelet ezek felett is az igazgatóság gyakorolja. — A jelentkezés akár bentlakásra, akár kintlakásra és bentkosztra július hó 31-ig a nagykálói m. k. állami főgimnázium internátus igazgatótanácsához címezve küldendő be. — Prospektussal, bővebb felvilágosítással az internátus igazgatósága készséggel szolgál, (Nagykálói, Szabolcsmegye.)

Tiszti szolga — főhadnagyi ruhában.

Nagyvárad, június 7.

Tegnap éjjel különös verekedés lármája verte fel a Perces-utca csöndjét. Két tűzerőtiszt hatalmas pofonokkal traktált egy tűzerőfőhadnagyt, majd pedig alaposan megforgatták az utca kövezetén és nagy, hangos viaskodás után elvették tőle a karóját.

A furcsa eset következőképpen játszódott le.

Tegnap éjjel a Korona-kávéházban fináncok és facér pincérek társaságában sör mellett mulatott a főhadnagyi r.

A mulató társaság persze rangjának megfelelő tiszteletben részesítette a főhadnagyt, aki egy finom trabukóval szájában élvezte is az előkelő élet gyönyöreit.

Hajnaljában a társaság már alaposan berugott, de a legjobban a főhadnagyi ur és hogy megelőzze a már közeledő reggelt, hazarele indult. A Perces-utcán ordítva bandukolt végig egy csejédeány társaságában, amikor két tűzerőkaplár alakját látta kibontakozni a pirkadás ködében. Hirtelen józanságot erőszakot magára és katonásan lépkedett.

Mikor a tragikus találkozás megtörtént, a két kaplár a főhadnagyi urban Ceisinger Lajosra, Vidóvits tűzerőfőhadnagyi tisztszolgájára ismert. Igazolásra szöitették fel az állőhad-

nagyt, de ő tiltakozott, sőti nzu- tálni akarta az állőszteket.

Parázs verekedés fejlődött ki ezután. A hatalmas természetű, daliás állőhadnagyi minden erejével védte magát. Csattogtak a pofonok, majd pedig a földön förtengve ütötték egymást, ök hárman, a tűzerőkatónák. — Végre is az összesergett emberek a tisztszolga főhadnagyt lefogták és bevitték a kaszárnyába.

Felelős szerkesztő: SZIGETHY GYULA.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalvialás, hát- és deréktájdalmak ellen Dr Borovszky-fele most már kellemes szagu

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbatüveg 50 fillér.

Mosakodásra: szépítő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő üzleteknél: BATÁRY JMR, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGUE-RIÁBAN,

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ ÉSBÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál. — Érmihályfalván: MÁTRAJ AKOS gyógyszerárában. — Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítók keresztetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbátüveg állatorvosoknak ingyen Központi Borolin-Főraktár Budapest. II. Margit rakpart 45. szám.

Ép és szép fogak

a természet egyik legszebb ajándékát képezik. De ha akarjuk, hogy ne csak átmenetileg használjanak és diszitsék szánkat, hanem, hogy állandó értékűvé váljanak, akkor rendszeresen kell őket Odóllal apolni.

Elsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő

TURUL cipőgyár r.-t. TEMESVÁR.
 A monarchia legnagyobb cipőgyára.
 Főraktár Debreczenben:
PIACZ-UTCZA 48.
 Telefont: 691.

Thurzófűred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölniczbánya, 572 m. Posta és távirat helyben.
Elsőrangú klimatikus gyógyhely
 Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, vilnyozás és massage.
 Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nyagesere és más egyéb bajok ellen.
 Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.
 Kitchin konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalékos árengemény.
 Szobák egész idényre olcsó átalányárban bérelhetők.
 Állandó fürdőorvos: Dr. Vladár József
Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Ludaser János

női, pipere csipke és rövidáru üzlete (Varosház épület)
 Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyol, harisnya és
párisi ujdonságokban

NESTLÉ
 az egészséges gyermeklisztje
 és a legjobb gyermek a gyermeknek legjobb tápláléka
 Megy a hányástól hasmenéstől bélszűrtől és elbátítja ezeket
A legjobb alpesi tejet tartalmazza
 Aaa 1 koronáért minden gyógyszertárban és drogeriában kapható!

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR kevesebb a gond,
II-SZOR kevesebb a munka,
III-SZOR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!
 Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatn I permetezhet vele! Semmi fűledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képzett **REZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást **FORHIN**-gyártól BUDAPEST VI. Váci-út 93.

Miért Ne fogadjunk el **Má-à-ást!!!**

csak Óriás FEDÁR Cipőcrém-et?

Mert **szép fényt ad**

Mert Elegnás tőle a lábbeli

Mert **puhán tartja**

Mert Nem rongálja

Mert Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér.**
Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetések előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükörkép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz elvéve, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

BUTOROK, szőnyegek legolcsóbban beszerezhetők Weisz Gyulánál Széchenyi-u 19. Telefon 918. butorok részlete is kaphatók

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

BUTOROKAT konhaberendezéseket raktáron tart Bálint József-asztalos (Csapó) Berek-utca.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott óratavirások legolcsóbban eszközöltenek.

OLLA és mindennemű gummi különlegességek óriási választékban Schön Sándornál, Piac-utca 14. Csapó-utca sarok, a Bika-szállodával szemben.

RÉZGÁLIC legelsőre női anyagi métermázsánként 68 kor. 50 fillérért kapható. Cím Homokfő Szőlősgazdák Országos Egyesülete Szeged, Tisza Lajos-körút 69. sz.

LUCERNA friss vágású, ölenként 8 fillérjével kapható Birtó Pálnak miképercsi országút mellett eső kertgazdaságban.

Porol Fest Tisztít

SZÖVET ÉS CSIPKEFÜGGÖNYÖKET, STÓROKAT, DIVÁNYVÉDŐKET

ÁGY- ÉS ASZTALTERITŐKET stb.

Agytollal fertőtleníve tisztít
HRABÉCZY E. D. Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő r.-társaság.

Szliács aczélfürdő

Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig. Felülmulhatatlan vérszegénység, sapkór, női bajok, hátgerincz és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. NÁDOSSY ISTVÁN hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestent át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás valamint lakás árkezdvezményről az elő- és utóidényben stb. az Fürdőigazgatóság, Szliácsra (Zólyom-megye).

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes térfűréshez (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt feleke asztalosokhoz 20.- forint, szelvény felöltőszövetet, turisztalókat, polyanthamgarut stb. gyári áronnál kevesebb mint megfizethető és szelvény mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Miták legyen és bórmentve. Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacaon rendel meg, igen jelentősenek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Moskát, legyimesz klarifikálás, még a legkisebb rendeléseknél is, teljesen friss árúban.

Neubauer János

sedronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

Máthéi János

vízvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalat

Modern üzlet Egyháztér 5. sz.

alatt (Nagytemplommal szemben), ahol mint szezon cikkek: elegáns háztartási jégszekrények, különféle nagyság és kivitelben, egy és két ajtóval, 1-ső rendű gyártmány, nagy választékban, jutányos áron jótállás mellett beszerezhetők. Javítások díjtalanul eszközöltetnek. Ugyanott díszes és czélszerű mosogató asztalok, szoba closettek, gyengédek részére a leggyeszerűbből a legdíszesebbig.

Ezenkívül állandó nagy raktár öntött vas, zománczott, horgonyozott lemez „Neptum” kályhák és gázfűtőkádákban. Fürdőszobai pipere cikkekben, Mosdók, closetekben, valamint mindenféle badgárakban.

Minden nagyhangu hirdetésnél jobban beszél a személyes meggyőződés. Kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére.

Műhely és iroda: Barabos-utca 54. sz. — Telefon: 321.

HIDVÉGER ANTAL foglalkozik az összes banküzletekkel
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

VILLANY

Csillárok a leggyeszerűbbtől a legszebb kivitelig jutányosan beszerezhetők Továbbá mindenféle felszerelési cikkek, valódi Dr. JUST WOLFRANÉCOK 16-50 gyertyafényig Kor. 1.50

Földváránál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyár és Vilmos Készaki Felvezetési Vállalat. Piac-utcai kapu.

Telefon 168.

Gyár Széchenyi-u. 55.

Telefon 816.

Tanuló felvétetik.